

նախկին առաջնորդ Զաքարիա եպս. Վանեցիի միջոցաւ, որ նոյնպէս կաթողիկոսութեան հակամէտ էր:

Իսկ Յովհաննէս Խուլ, Կ. Պոլսոյ առնին պարիարքը, նոյնպէս յարած էր այս համոզման և այսպէս ծնունդ առած էին դարձեալ, ինչպէս երբեմն, երկու դպրոցներ, աւանդապահներու և նորասէրներու, կամ հին բառերով՝ արեւելեաններու և աղբարհներու, որոնք իրարու դէմ կը մաքառէին:

Եկեղեցականներու այս պառակտումը հաւատացեալներու մէջ ալ արձագանգ գրտած էր և ժողովուրդը ևս բաժնուած էր երկուքի:

Երբեմն մէկ և երբեմն միւս կողմը կը զօրանար և կը յաջողէր իր մարդը պատրիարքական աթոռ բարձրացնել:

Հետեւաբար պատրիարքական աթոռին շուրջը մղուած պայքարներուն շարժառիթները Ժէ. դարուն երկու առանցք ունէին, մին բնիկներու — եկուորներու պայքարը, և միւսը՝ աւանդապահներու — օտարասէրներու մաքառումը:

Գրիգոր վրդ. Կեսարացի՝ իբր աշակերտը Սրապիոն Ուռհայեցիի, կը ներկայացնէր ժամանակին եկեղեցականներու մէջ գրեթէ աւանդապահներու գլխաւորը